

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију:		
7. маја 2021. године, Наставно – научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Др Васин Горан	Ванредни професор	Историја модерног доба, 16. новембар 2017.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Др Нинковић Ненад	Ванредни професор	Историја модерног доба 29. октобар 2020.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Др Марковић Саша	Редовни професор	Историјске науке 8. март 2018.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Учитељски факултет у Сомбору		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. Др Милошевић Боривоје	Ванредни професор	Национална историја, 25. септембар 2019.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Бањој Луци		Члан комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. Др Микавица Дејан	Редовни професор	Историја модерног доба 3. јул 2014.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Име, име једног родитеља, презиме: Мирослав, Љиљана, Филиповић 2. Датум рођења, општина, држава: 05. септембар 1987. године, Нови Сад, Србија 3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Филозофски факултет у Новом Саду, Историја, мастер историчар 4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2012. године, Историја – докторске академске студије
<p>III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Политичка биографија Јована Суботића</i></p>
<p>IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.</p> <p>Докторска дисертација садржи 298 страница, 5 глава, 15 поглавља и 1.026 референци. Текст дисертације је, поред <i>Предговора</i> (8 – 16) и <i>Закључка</i> (278 – 287), подељен на 5 глава. Прва глава под насловом <i>Од рођења до револуције 1817 – 1848</i> подељена је на два поглавља: <i>Рођење, младост, школовање</i> (17 – 29) и <i>Улазак у друштво српске интелигенције – почетак књижевног стваралаштва и допринос раду Матице српске у Пешти</i> (29 – 52). Друга глава носи назив <i>Јован Суботић у револуцији 1848/49. године</i> и састоји се из три поглавља под следећим насловима: <i>На почетку револуције</i> (53 – 65), <i>У потрази за подршком</i> (65 – 89) и <i>У револуционарној 1849. години</i> (89 – 100). Трећа глава дисертације носи наслов <i>Културни и политички радник 1849 – 1861</i> и састоји се из три поглавља. Прво поглавље је под насловом <i>Под притиском Баховог апсолутизма</i> (101 – 120), друго <i>Активирање Суботићевог политичког деловања</i> (120 – 133) и треће <i>Јован Суботић на Благоевићеном сабору</i> (133 – 146). Четврта глава, под насловом <i>Политички успон 1862 – 1868</i>, састоји се из три поглавља. Прво поглавље носи наслов <i>Долазак у Загреб и рад у Хрватском казалишту</i> (147 – 154), друго <i>На Хрватском сабору 1865 – 1867</i> (154 – 183), а треће <i>Утицај политичких промена у Хабзбуршкој монархији на Суботићев рад у Загребу</i> (183 – 197). Последња, пета глава носи назив <i>Врхунац политичког деловања 1869 – 1884</i> и састоји се из четири поглавља: <i>На попришту сукоба конзервативаца и либерала</i> (198 – 221), <i>Допринос културном животу српског народа</i> (221 – 240), <i>Поново на Хрватском сабору и Српским црквено – народним саборима</i> (240 – 267) и <i>Последњи пут на Хрватском сабору</i> (267 – 277). На крају докторске дисертације дат је списак коришћених извора и литературе (288 – 298).</p>

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У *Предговору* докторске дисертације, кандидат Мирослав Филиповић је изложио основни циљ рад и представио методе израде и приказа дисертације, уз осврт на коришћену архивску грађу и литературу. Литература је наведена прецизно, а изнети су и разлози за хронолошки представљање политичког деловања Јована Суботића. Одлука за хронолошки приступ теми објашњава се чињеницом да је Јован Суботић политичко деловање започео у младости и да је своје политичке ставове дефинисао и мењао у складу са политичким догађајима у Хабзбуршкој монархији. Поред тога, кандидат је истакао да се кроз приказ Суботићеве политичке биографије може посматрати и српска политичка идеја у Аустроугарској, односно на Угарском сабору и на Хрватском сабору, као и развој културне историје.

У првој глави, под насловом *Од рођења до револуције 1817 – 1848*, кандидат је изнео податке о најранијим животним годинама Јована Суботића и на прецизан начин описао како је Суботић ступио у круг српске интелектуалне елите у Пешти. На тај начин је почео његов успон на друштвеној лествици и створен је простор за политичко деловање. Како је аутор истакао, Јован Суботић је у то време започео своје политичко деловање борбом у Матици српској против мађаризације у Угарској. Ове тврдње, кандидат је, користећи објављену и необјављену грађу, доказао кроз бројне преписке Јована Суботића са хрватским јавним и друштвеним делатницима. Велику пажњу је посветио Суботићевом уредништву *Српског летописа* у годинама пре револуције, где је приказан начин његовог рада кроз објављивање података из српске историје и епске поезије.

Кандидат у другој глави истиче улогу Јована Суботића у Српском народном покрету у револуционарним годинама 1848-1849. Јасно је приказано Суботићево учешће у креирању српских захтева у Пешти и на Мајској скупштини, као и Суботићева борба за признавање српских захтева од стране владајућих структура Беча. У овом делу дисертације коришћена је, углавном, објављена литература домаћих и страних историчара.

У доба Баховог апсолутизма Јован Суботић је, као и сви други политичари, био онемогућен да се јавно бави политиком. Аутор прецизно објашњава делатност Јована Суботића између 1849. и 1861. и његов поновни улазак у политику са места првог поджупана Сремске жупаније и на Благовештенском сабору. У овој глави кандидат користи објављену и необјављену архивску грађу.

Четврта глава обухвата период од 1862. до 1868. и овде кандидат пише о политичком деловању Јована Суботића на простору Троједне краљевине, односно на Хрватском сабору. Кандидат је, користећи углавном дела српске и хрватске историографије, као и периодичку и записнике са седница Сабора, приказао основну Суботићеву политичку идеју о српско – хрватској сарадњи у светлу тадашњих питања која су се расправљала на Хрватском сабору. Посебно је интересантан сегмент у дисертацији на који начин кандидат паралелно приказује и унутрашње политичке прилике у Хабзбуршкој монархији, односно преласку на дуалистичко уређење, што се потпуно одrazilо на политичко деловање свих јавних личности на тлу Монархије.

Ове промене утицале су и на Суботићев политички рад, те је, на кратко време, удаљен са Хрватског сабора и политичке сцене Троједне краљевине. У последњој глави под насловом *Врхунац политичког деловања 1869 – 1884*, кандидат Мирослав Филиповић приказује деловање Јована Суботића на три стране: као посланика на Хрватском сабору, посланика на Српским црквено – народним саборима и културног делатника међу српским народом. Дужну пажњу поклања размимоилажењу у ставовима међу водећим политичким представницима пречанских Срба, објашњава разлоге за Суботићево напуштање политичких ставова Светозара Милетића. Дисертација се завршава са последњим годинама Суботићевог живота, када је достигао врхунац свог политичког деловања, поставши председник Српског клуба у Хрватском сабору. Приликом израде овог поглавља, кандидат је користио бројну стручну литературу, као и објављене и необјављене изворе, али и многобројну периодику из 19. века. На крају дисертације дат је *Закључак* и списак коришћених извора и литературе. Докторска дисертација кандидата Мирослава Филиповића садржи 1.026 референци.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

1. Филиповић, М. (2015). Јован Суботић као председник Матице српске 1868 – 1872. године, Зборник радова са научног скупа „Прилози за историју града“, *Свеске за историју Новог Сада*, 224 – 229 (M53)

Сажетак: Рад на ову тему је изложен на научном скупу „Прилози за историју града“ који је организован 24. и 25. октобра 2014. године у Скупштини града Новог Сада, а у организацији Историјског архива града Новог Сада, Музеја града Новог Сада и Одсека за историју Филозофског факултета у Новом Саду. Мирослав Филиповић је у овом раду објаснио улогу Јована Суботића као председника Матице српске у периоду 1868 – 1872. године. У раду је приказан развој Матице српске у Новом Саду, решавање питања финансија, локације, библиотеке, али и утицаја политичких прилика у Аустроугарској на културни живот српског народа. Поред тога, изнети су и значајни подаци о историји Новог Сада, уз коришћену објављену и необјављену архивску грађу.

2. Филиповић, М. (2017). Писмо Јована Суботића великом жупану Јосипу Рудићу Аљмашком у процесу рестаурације новосадског магистрата, *Годишњак Историјског архива града Новог Сада*, 113 – 118. (M52)

Сажетак: У раду је први пут објављен један део грађе Историјског архива града Новог Сада који се односи на историју Новог Сада, односно рестаурацију

новосадског Магистрата у другој половини 19.века. Кроз текст се може видети да је Јован Суботић одиграо велику улогу приликом овог процеса и да је у то време био веома утицајан јавни делатник у Монархији.

3. Филиповић, М. (2016). др Дејан Микавица, Српска политика у Хрватској и Славонији 1538 – 1918 (приказ), *Споменица Историјског архива „Срем“*, 15, 232 – 235. **(M53)**

Сажетак: У приказу књиге проф. др Дејана Микавице, кандидат Мирослав Филиповић је дао оцену српске политичке идеје у Хрватској и Славонији о којој се говори у овој монографији. Посебно се истиче период друге половине 19. века када је све већи број српских посланика учествовао у раду Сабора, а када је један од водећих српских политичара и утицајних јавних радника на простору Хрватске и Славоније био Јован Суботић.

4. Филиповић, М. (2014). Васкрсење Српске Спарте у историографији, *Летопис Матице српске*, мајска свеска, 714 – 718. **(M53)**

Сажетак: У раду је приказана историја Црне Горе кроз дело др Дејана Микавице, др Горана Васина и др Ненада Нинковића *Историја Срба у Црној Гори 1496 – 1918*, а један део се односи на улогу пречанских припадника српског народа у животу Срба у Црној Гори.

5. Филиповић, М. (2021). Просветне прилике пречанских Срба пре 1914. године и страдање српских учитеља у Аустроугарској у току Првог светског рата, *Годишњак за истраживање геноцида*, 13-1, 9 – 19. **(M53)**

Сажетак: У раду је приказан положај српских просветних радника пре и за време Великог рата. Посебно је значајан уводни део у којем се говори о борби Срба за школску аутономију на Хрватском сабору и Угарском сабору. О борби Срба на Хрватском сабору, истичу се заслуге Јована Суботића по овом питању.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У докторској дисертацији *Политичка биографија Јована Суботића* је комплетно приказана политичка биографија и делатност српског правника, филозофа, књижевника, политичког и културног радника Јована Суботића. Кандидат је, приликом израде докторске дисертације, користио бројну релевантну литературу, као и објављену и необјављену грађу из Историјског архива града Новог Сада, Архива Војводине у Новом Саду, Рукописног одељења Матица српске у Новом Саду и Хрватског државног архива у Загребу. Поред тога, коришћена је и српска и хрватска периодика из 19. века, али и страна литература која се односи на политички живот српског народа на тлу Хабзбуршке монархије. Кандидат је одговорио на сва кључна питања која се односе на политичку биографију Јована Суботића, а дисертација представља значајан допринос историјској науци у области српске политике у Хабзбуршкој монархији.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Кандидат Мирослав Филиповић је у потпуности испунио циљеве и одговорио на постављене задатке у докторској дисертацији. Приликом израде дисертације на тему *Политичка биографија Јована Суботића* кандидат је показао да одлично познаје историјске изворе и литературу, као и да примењује критику историјских извора. Научна вредност ове дисертације је у томе што је, приликом израде, коришћена многобројна литература и архивска грађа, која је на најбољи начин искоришћена да прикаже политичку биографију Јована Суботића и његову улогу у политичком животу српског народа на тлу Аустроугарске. Резултати истраживања кандидата Мирослава Филиповића су јасно презентовани. Кроз рад се може пратити целокупан политички живот у Монархији, унутрашње промене у држави које су се дешавале у 19. веку, али и развој културног живота пречанских Срба, односно утицај политике на културу овог народа у Аустроугарској.

Докторска дисертација кандидата Мирослава Филиповића представља важно штиво за будуће истраживаче које занима српска политичка идеја у Аустроугарској и развоја културног живота Срба. Због свега наведеног, докторска дисертација заслужује позитивну оцену и представља значајан допринос у историјској науци.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?
Докторска дисертација кандидата Мирослава Филиповића је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?
Докторска дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Докторска дисертација кандидата Мирослава Филиповића представља оригиналан допринос историјској науци. Приликом израде докторске дисертације

коришћени су бројни необјављени и објављени историјски извори, као и велики број домаће и стране литературе. Дисертација кандидата Мирослава Филиповића представља важан сегмент у даљем истраживању српске политике у Хабзбуршкој монархији, а отвара и простор за остале научнике који се буду бавили овим периодом националне историје.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?
Докторска дисертација не садржи недостатке.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

Да се докторска дисертација *Политичка биографија Јована Суботића* прихвати, а кандидату Мирославу Филиповићу одобри одбрана.

Место и датум:

Нови Сад

22. јун 2021.

1. Др Горан Васин, ванредни професор
_____, председник

2. Др Ненад Нинковић, ванредни професор
_____, члан

3. Др Саша Марковић, редовни професор
_____, члан

4. Др Боривоје Милошевић, ванредни професор
_____, члан

5. Др Дејан Микавица, редовни професор
_____, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.